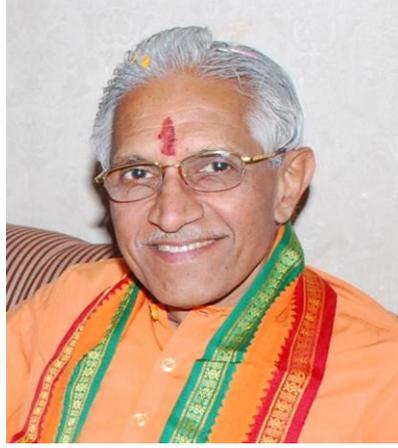

श्री. विश्वास मंडलीक - जीवनकार्य परिचय

विशेष पुरस्कार

- * योगप्रचार आणि योगप्रसार यामधील विशेष महत्वपूर्ण कामगिरीबद्दल

पंतप्रधान पुरस्कार २०१८ (२१ जून २०१८)

- * **Lifetime achievement Award 2023 by Yogasan Bharat, Delhi**

- * योग व अन्य संस्थांकडून २५ हून अधिक पुरस्कार प्राप्त.

विशेष उल्लेखनीय -

* परमहंस स्वामी सत्यानंद सक्कवती यांनी डॉ. मंडलीक यांना ऋषि परंपरेमध्ये समाविष्ट केले. (६ मार्च २००६)

* दूरशिक्षण तंत्रातून योग शिक्षण या विषयामध्ये डॉक्टरेट ही पदवी संपादन.

* योग विषयावरील एकूण १५ शोधनिबंधांचे आंतरराष्ट्रीय योग परिषदांमध्ये सादरीकरण

* इंडियन योगा असोसिएशन, महाराष्ट्रचे चेअरमन

प्रमुख सदस्य -

- योगा सर्टिफिकेशन बोर्डाच्या सुकाणु समितीचे प्रमुख सदस्य
- केंद्र सरकारच्या आयुष विभागाच्या योग व निःसर्गोपचार संशोधन मध्यवर्ती परिषदेच्या शास्त्रीय सल्लागार समितीचे प्रमुख सदस्य.
- अन्य विविध समितींचे सदस्यत्व

१) कवि कुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठ, नागपूर

- २) यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
- ३) उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
- ४) महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक
- ५) आरोग्य विज्ञान विद्यापीठाची योग व निसर्गोपचार अभ्यासक्रम समिती
- ६) यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ योग शिक्षक अभ्यासक्रम समिती

प्रमुख जबाबदाऱ्या

- * कुलगुरु : 'योग विद्या गुरुकुल,' नाशिक.
- * अध्यक्ष : 'योगचैतन्य सेवा प्रतिष्ठान ' नाशिक
- * संपादक : 'योगसुगंध ' (पूर्वीचे 'योगचिंतन)
- * संचालक : 'योग व निसर्गोपचार केंद्र', नाशिक रोड
- * अध्यक्ष : 'योगचैतन्य साधना चॅरिटेबल ट्रस्ट' नाशिक

विविध योगसंस्थांची स्थापना/उद्घाटन -

- * इ.स. १९७८ -- योग विद्या धाम, नाशिक शाखेची स्थापना.
- * इ.स. १९७९ -- 'योगचिंतन' मासिकाचा प्रारंभ.
- * इ.स. १९८३ -- योग विद्यापीठाची स्थापना व योगशिक्षक निवासी वर्गाचा प्रारंभ
- * इ.स. १९८५ -- योग विद्या धाम, महाराष्ट्रची स्थापना
- * इ.स. १९९१ -- निसर्गोपचार वर्गाचा (N.C./ N.D.) प्रारंभ
- * इ.स. १९९४ -- योगचैतन्य सेवा प्रतिष्ठानची स्थापना.
- * इ.स. १९९८ -- योग विद्या धामच्या १०० व्या शाखेचे उद्घाटन
- * इ.स. २००० -- योग विद्या गुरुकुल संस्थेची स्थापना.
- * इ.स. २००२ -- भारतीय योग विद्या धामची स्थापना
- * इ.स. २००३ -- विश्वयोग दर्शन प्रकल्प प्रारंभ
- * इ.स. २००९ -- योगचैतन्य साधना चॅरिटेबल ट्रस्टची स्थापना
- * इ.स. २०१३ -- कवि कुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठाअंतर्गत योग महाविद्यालय, प्रारंभ

योगकार्यातील सुयश -

- * भारतातील २०० हून अधिक शहरांमध्ये योग प्रसार, तसेच भारताबाहेरील १६ शहरांमध्येही योग पोचवला. (उदा. सिंगापूर, थायलंड, इंडोनेशिया, कझाखस्तान इ.)
- * आरोग्यधाम योग व निसर्गोपचार केंद्रात ४०,००० चे वर विविध व्याधीग्रस्तांना प्रत्यक्ष उपचार व विकारमुक्ती
- * सन १९८३ मध्ये नाशिक येथे योग विद्या गुरुकुलची स्थापना
- * गेली २५ वर्षांपासून योग विद्या गुरुकुलचे २५ बेड्सचे निसर्गोपचाराच्या साहित्याने सुसज्ज असे स्वतंत्र असे हॉस्पिटल आणि गुरुकुलच्या आश्रमातही आता ती सोय.
- * डॉ. मंडलीक यांनी उभारलेल्या योग संघटनेमुळे योगाचे हजारो कार्यकर्ते योग प्रसारास कटिबद्ध.
- * आबालवृद्धांसाठी विविध पातळ्यांवर योगाचे श्रेणीबद्ध अभ्यासक्रम निर्माण केले. त्यामध्ये स्वयंअध्ययनासाठी ६ तर योग अध्यापनाचे क्रमशः ३ अभ्यासक्रम आहेत.

सामान्य नागरिकांकरीता शिबिरे /व्याख्याने /कार्यशाळा

- * निःसर्गदर्शन व्याख्यानमाला
- * शालेय शिक्षकांसाठी कार्यशाळा
- * Stress Management Through Yoga :
- * बहुरंगी योगदर्शन
- * शालेय विद्यार्थ्यांकरता व्याख्याने.
- * सामान्य नागरिकांकरीता व्याख्याने.
- * षट्चक्र ध्यान शिबिर

विशेष कार्यशाळा – एक दिवसीय

- * अमृत योग साधना
- * निःसर्गधारा
- * आरोग्यं धनसंपदा
- * मन करावे प्रसन्न
- * दिव्यत्वाची जेथ प्रचीती
- * अथा तो योगजिज्ञासा
- * चैतन्याचा झरा
- * योगं करोति कल्याणम्
- * सुखी जीवनाची संप्रपदी

दिग्दर्शित केलेले विशेष कार्यक्रम

- * योगप्रवेश ते योगपंडीत -- प्रात्यक्षिक कार्यक्रम
- * योगकीर्तन -- 'उच्च रक्तदाब व योग '
- * एकांकिका -- 'अभिरूप न्यायालयात योगशिक्षण'
- * योगगीतातून योगदर्शन -- योगगीतांच्या सहाय्याने मनोरंजनात्मक कार्यक्रम.
- * विराट योगदर्शन -- हजार साधकांची मैदानांत प्रात्यक्षिके
- * लक्ष लक्ष सूर्य नमस्कार -- अनेक शहरांतील हजारे विद्यार्थ्यांची प्रात्यक्षिके.
- * बहुरंगी योगदर्शन -- योगप्रचाराचा ३ तासांचा बहुरंगी कार्यक्रम.

योग शिक्षणाच्यासाठी योगाचे श्रेणीबद्ध अभ्यासक्रम तयार केले.

- * योग तुषार
- * योगबिंदू
- * योग संजीवन
- * योगसोपान
- * योगप्रवेश
- * योग परिचय
- * योग प्रबोध
- * योगप्रवीण
- * योगपंडीत
- * योग रत्न

योगशिक्षकांकरीता प्रशिक्षणाचे अभ्यासक्रम

- * योगशिक्षक
- * योग अध्यापक
- * योग प्राध्यापक
- * योगशिक्षक प्रशिक्षक
- * परीक्षक-निरनिराळ्या स्तरावर परीक्षक म्हणून अनेक अभ्यासक्रम.
- * निःसर्गोपचार प्रमाणपत्र
- * निःसर्गोपचार पदविका
- * कार्यकर्ते प्रबोधन-- निरनिराळ्या स्तरावरील कार्यकर्त्यांच्या प्रबोधनाकरीता अभ्यासक्रम
- * शालेय योगशिक्षक -- शालेय शिक्षकांकरीता १५ दिवसांचा प्रशिक्षण अभ्यासक्रम
- * अन्य वैशिष्ट्यपूर्ण अभ्यासक्रम :

- * उंची संवर्धन अभ्यासक्रम
- * आर्तवदोष निवारण अभ्यासक्रम

- * S.S.S. (Slim and Smart Sadhana) (अर्थातच स्थूलता निवारण)

- * मधुमेह निवारण
- * हृदय रोग निवारण
- * अन्य वर्ग

कॅन्सरसारख्या दुर्घट रोगाशी सक्षमपणे झुंज देण्याकरीता योगसाधनेचा फार चांगला उपयोग होतो. याकरीता एक अभ्यासक्रम तयार केलेला असून तो या रुग्णांना या विकाराशी यशस्वीपणे तोंड

द्वेष्यास निश्चितच उपयोगी पडत आहे. या अभ्यासामुळे प्रचलित वैद्यकीय उपचारांचे दुष्परिणामही कमी केले जातात.

लेखन कार्य (पुस्तके)

०१)योगबिंदू ०२)योग स्रोपान ०३)योग प्रवेश ०४)योग परिचय ०५)योग प्रबोध ०६)योगाची पार्श्वभूमी-यम नियम ०७)योगासने ०८)शुद्धिक्रिया ०९)ग्रंथपरिचय १०)प्राणायाम ११)विज्ञान व योग १२)योग संशोधन १३)मनःस्वास्थ्य १४)अंतरंग योग १५)योग शिक्षक १६)योग अध्यापक १७)सूर्यनमस्कार १८)योगनिद्रा १९)मुक्तचिंतन भाग- १-२ -३ २०)अंतःस्त्रावी ग्रंथी २१)योगोपचार २२)विकासाची साधना २३)पातंजल योगसूत्रे २४)मन करावे प्रसन्न २५) योगप्रवेश दूरतंत्र भाग -१ व २ २६)अष्टांग योग दर्शन २७)चुंबकोपचार २८)गुडघेदुखी २९)नेत्र रक्षा साधना ३०)हस्तमुद्रा ३१)योग कलिका भाग - १, २ व ३ ३२)योग कलिका हिंदी भाग -१ ३३)प्राणायाम साधना आरंभ ३४)योग जीवन पद्धती ३५)योग मित्र ३६)योग रवि ३७)योग सूर्य ३८)योग भास्कर ३९)योग परंपरा भाग १ व २ ४०)छोट्यांकविता योग साधना ४१)किशोरांकविता योग साधना ४२)कुंडलिनीची ओळख ४३)पातंजल योगदर्शन ४४)मासिक पाळी व योग साधना ४५)मधुमेहाकविता योगसाधना ४६)अभिरूप न्यायालयात योगशिक्षण ४७)निसर्गाची साद ४८) निसर्गोपचार प्रवेश ४९)योग कल्याण ५०)ज्येष्ठांकविता योगसाधना ५१)आगामी -षट्चक्रदर्शन

यशवंतराव चव्हाण मुक्तविद्यापीठ शिक्षक अभ्यासक्रम -

५२)योगशिक्षक ५३)योगसिद्धांत ५४)योगाभ्यास ५५)शरीरशास्त्र

योगनिद्रा - सी.डी.

०१) गर्भवती महिलांकविता ०२) अपयशातून यशाकडे
०३) छोट्यांकविता ०४) मधुमेही कवणांकविता
०५) गायकांकविता ०६) मातृत्वाकविता
०७) योगशिक्षकांकविता ०८) विद्यार्थ्यांकविता
०९) चक्रदर्शन १०) निद्रानाशाकविता
११) हृदयरोग निवारणकविता ११) व्यसनमुक्ती कविता
१२) योग शिक्षकांकविता, इत्यादी

मिळालेले पुरस्कार

- * 'नौकानयन' व्यक्तिगत सर्वश्रेष्ठ पुरस्कार, पुणे इंजीनिअरिंग कॉलेज.(१९६५)
- * 'असामान्य युवक ' पुरस्कार -- नाशिक जेसीज् (१९८१)
- * 'असामान्य नागरिक' पुरस्कार --जायंटस् क्लब (नाशिक) सातपूर (१९८४)
- * 'स्वामी कुवलयानंद' पुरस्कार -- श्री. वसंतराव देवकुळे प्रतिष्ठान, पुणे(१९८५)
- * 'आदर्श योगशिक्षक' पुरस्कार -- लायन्स क्लब नाशिक (१९८६)
- * 'आदर्श समाजसेवक' पुरस्कार -- श्री.क.ला.मुनोत अमृतमहोत्सव,पुणे(१९८७)
- * 'सरस्वती' पुरस्कार -- कैलास मठ, नाशिक (१९९२)

(हा पुरस्कार नंतर लता मंगेशकर, आशा भोसले यांनाही देण्यात आलेला आहे).

- * यशवंत पुरस्कार -- जनार्दन स्वामी आश्रम (२००२)
- * नाशिक गौरव पुरस्कार -- श्री न्यूज नाशिक (२००३)
- * योगाचार्य सद्मान -- हस्ते परमपूज्य परमहंस निरंजनानंद सरस्वती (२००३)
- * योग रत्न पुरस्कार -- सांगली (२००५)
- * “निस्सर्गोपचार” पुरस्कार
इंटरनॅशनल नेचरोपॅथी ऑर्गनायझेशन, दिल्ली (एप्रिल -२००५)
- * “अनुबंधी सेवाव्रती ” पुरस्कार -- शिवपार्वती प्रतिष्ठान, नाशिक -
(१० मे २००५)
- * लोक कल्याण पुरस्कार -- नाशिक महानगरपालिका (२००६)
- * नाशिक भूषण पुरस्कार -- रोटरी क्लब नाशिक (२००६)
- * “मानपत्र” घंटाळे मित्रमंडळ, ठाणे (नोव्हेंबर - २००६)
- * “गौरव पुरस्कार -- नाशिक जिल्हा योग असोसिएशन, (नोव्हेंबर - २००६)
- * “योग प्रचार” पुरस्कार - एल. वाय. पाटील ट्रस्ट, हुपरी (जानेवारी - २००७)
- * “दधिची पुरस्कार”- एज्युकेशन सोसायटी, अंबबनाथ, (सप्टेंबर - २००७)
- * “आरोग्य साधना” पुरस्कार -- जय मल्हार पतसंस्था, नाशिक.
(फेब्रुवारी - २००९)
- * “S. L. Kirloskar Achievement Award”, Nashik. (३०/०४/२०११)
- * डॉक्टरेट (पी. एच्. डी.) यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ (एप्रिल २०१४)
- * पोलादी माणसे - विशेष पुरस्कार (२०१७)
- * **पंतप्रधान पुरस्कार २०१८ (२१ जून २०१८)**
- * News 18 Lokamat - जीवनगौरव पुरस्कार
- * स्व. चिमणलाल गोविंददास सेवागौरव पुरस्कार (७ जुलै २०१९)
- * JCI Grape City Nashik

*** महाराष्ट्र भूषण पुरस्कार (२०२०), महाराष्ट्र शासन**

*** Lifetime Achievement Award 2023 by Yogasan**

Bhart